

၈ တီၢ်

နီၣ်ဂံၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်ဒွးအိၣ်သ့-

- ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးရဲၣ်လီၤနီၣ်ဂံၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်
- ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွးလၢတၢ်စူးကါဝဲဒၣ်နီၣ်ဂံၢ်လၢအအိၣ်ဒီးဒီးထီၣ်အတၢ်ပနီၣ်သနီ
- ဘၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤအပတီၢ်အါမံၤအါကလုာ်လၢအပၣ်ယုၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ်အလၢအပဲၤဒီးတၢ်ဘျဲၣ်ဆံအကျါ
- ဂံၢ်အါဒီးနီၣ်ဖးလီၤနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်ဖိတဖၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်ပဲၤတဖၣ်
- ဂံၢ်အါဒီးနီၣ်ဖးလီၤတၢ်ဘျဲၣ်ဆံတဖၣ်စးထီၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ်တဆံ
- စူးကါတၢ်ဒူးန့ၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကွီၤဒီးနီၣ်ဂံၢ်ကထာတဖၣ်
- ဘၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤဘၣ်ယးမူးကယၤပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်ဘျဲၣ်ဆံတခါအလီၢ်ဒီးမူးကယၤဒိၣ်န့ၢ်ဒီး ၁၀၀
- ဘၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်အနီၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်အကူၣ်အကုတဖၣ်

တၢ်ထီၣ်တၢ်ဒွး-

- ဆီတလဲန့ၢ်ဘၣ်ယုၣ်သ့ၣ်အစးတံၣ်မံၤထီၣ်ဒီးအမံၤထီၣ်အဘၣ်စၢၤ, ဒီးလၢမံၤလံၣ်လဲၣ်ထီၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ယုၣ်သ့ၣ်အစးတံၣ်မံၤထီၣ်အဘၣ်စၢၤ
- မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တၢ်ကဝီၤဒီးအလီၢ်ကဝီၤအနီၣ်ထီၣ်ဝးတရံးလၢအဘၣ်ထွဲလီၢ်သးလၢတၢ်ကဝီၤကျါအဂီၢ်
- မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးစူးကါတၢ်အကျါအကျဲလၢပျၢၣ်ပီၤအလုၢ်အပူၤအဂီၢ်
- ဆၢတံၣ်ဒီးစူးကါတၢ်အမဲၣ်ဖဲဒိၣ်အလီၢ်ကဝီၤလၢအဘၣ်ထွဲလီၢ်သးဒီးပျၢၣ်ပီၤအဂီၢ်

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်ဘၣ်ယး ကွီၤမံၤ (Geometry) ဒီးတၢ်အကူၢ်ဂီၤဒီးတၢ်အိၣ်လၢအပူၤ-

- ရဲၣ်ကျဲၤဒီးနီၣ်ဖးလီၤန့ၢ်ဘၣ်လၢအကနူၤဘျၢလွံၢ်ကနူၤခီဖျိကွီၤမံၤထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွးအကျဲလၢအဘၣ်ထွဲဒီးပနီၣ်န့ၢ်
- တုထီၣ်ဘျီထီၣ်တၢ်ကဝီၤကွီၤတဖၣ်
- သမံၤသမိးတၢ်ဘၣ်ထွဲလီၢ်သးလၢတၢ်အကူၢ်ဂီၤလၢအလီၢ်ကဝီၤလီၢ်သးအသိးအကျါ
- ဆၢတံၣ်ဒီးစူးကါန့ၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလီၢ်သးလၢပနီၣ်အတၢ်လဲၤသယံၤလီၢ်သးဒီးအခီတံၣ်လီၢ်သး
- ဒူးဘၣ်ထွဲန့ၢ်အါသန့ၢ်အမဲၣ်သ့ၣ်, အသရူၤထံး, ဒီးအတၢ်ထုၣ်ကလၢ်အနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွး
- ဆၢတံၣ်ဒီးစူးကါန့ၢ်အါသန့ၢ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲလီၢ်သးဒီးကွီၤမံၤထီၣ်အဂ့ၢ်
- တုဟံၣ်လီၤဟီၣ်ဒိၣ်အကဝီၤဖိအဂီၢ်လၢတၢ်မၤထဲသိးကွၢ်တၢ်အပၤအလီၢ်တချုးဒီးလၢတၢ်စူးကါဝဲဒၣ်တၢ်ဆီတလဲ

တၢ်အကူၢ်ဂီၤဒီးအဲ(လ)ကွီၢ်တြၢ် (Algebra)-

- ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကတီၤပျၢၣ်ထီၣ်ရီၤလၢတၢ်ရဲၣ်လီၤပနီၣ်တဆီဘၣ်တဆီအပူၤ, စူးကါအဲ(လ)ကွီၢ်တြၢ်တၢ်ဒွးအပနီၣ်တခါ မုတမ့ၢ် အါန့ၢ်တခါ
- ကျိးထံအတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ, စူးကါအဲ(လ)ကွီၢ်တြၢ်အတၢ်ပဲၤသိးထဲသိးတဖၣ်
- ယုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ကတီၤလၢအဲ(လ)ကွီၢ်တြၢ်အကူၢ်ဂီၤအပူၤပဲၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်နီၣ်ဂံၢ်အတၢ်ကိးတမံၤလၢလၢ
- ဘၣ်လီၤပနီၣ်အတၢ်ထဲသိးအတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကတီၤလၢအမၤသးအကလုာ်ကလုာ်ယုၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်ပဲၤအစၢၤလၢတၢ်စူးကါ“စီပီ” အခီအတံၣ်

တၢ်ပၢ်ဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤတၢ်ကျိၤဒီးတၢ်လၢအကဲထီၣ်သးသ့-

- ထၢဖိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ, တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢအလီၢ်ဆီလီၢ်သးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤလၢတၢ်ဆဲးမၤအီၤတဖၣ်
- သးကျဲၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤတၢ်ကျိၤတကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်
- ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၤတၢ်ကျိၤခီဖျိတၢ်စူးကါဝဲဒၣ် ဖံးစထီၣ်တြဲ(မ) (histograms) ဒီး တၢ်ဒူးန့ၢ်တၢ်ဂီၤ (scatter plots) တဖၣ်
- စူးကါတၢ်ခဲကွီၤစီၤကွီၤတၢ်လၢအမိၣ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်ခါၣ်သးလၢတၢ်ထီၣ်သတြိကွီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိၤတၢ်ကျိၤအစူၣ်တဖၣ်အဂီၢ်
- ထီၣ်သတြိကွီၤတၢ်ခဲအသူးသ့ၣ်ကံၢ်စီလၢတၢ်စူးကါဝဲဒၣ်တၢ်ပၢ်ဆၢရဲၣ်ကျဲၤအပိးအလီၢ်တဖၣ်
- ထီၣ်သတြိကွီၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးစ့အုၣ်တၢ်မၤကွီၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤအတၢ်ဘျၢလၢအလီၢ်ကလၢကမၤအသးတဖၣ်
- ဒူးကွီၤတၢ်လၢအမၤလၢထီၣ်ပဲၤထီၣ်တၢ်မၤအသးလၢအလီၢ်ကလၢကမၤသးသ့အဂ့ၢ်

